

Pilar Sordo

Bărbați Femei

Trăiască diferență!

Traducere: Clara Manole

Diferențe psihologice

• Cine este mai susținător și călăuzitor în relații?

• A venită – un privilegiu masculin

• A simțit – un privilegiu feminin

• Cine este mai susținător și călăuzitor în relații?

• A venită – un privilegiu masculin

• A simțit – un privilegiu feminin

• Cine este mai susținător și călăuzitor în relații?

• A venită – un privilegiu masculin

• A simțit – un privilegiu feminin

• Cine este mai susținător și călăuzitor în relații?

• A venită – un privilegiu masculin

• A simțit – un privilegiu feminin

• Cine este mai susținător și călăuzitor în relații?

• A venită – un privilegiu masculin

• A simțit – un privilegiu feminin

NICULESCU

PARTEA A DOUA

Dezechilibru și armonie la adolescenți și adolescente

Capitolul 9	Trăsăturile noii generații de adolescenți	113
Capitolul 10	Masculinizarea adolescentină	129
<i>Concluzii</i>		165
<i>Mulțumiri</i>		173

Introducere

Ideea acestei cărți mi-a venit acum câțiva ani, ascultând și studiind discursul verbal și pe cel non-verbal al femeilor care frecventau cabinetul meu. Discursul bărbaților îmi era mai puțin cunoscut. Cred că schimbările culturale pe care femeile le-au trăit în ultimii ani le-au determinat să apeleze mai des și mai spontan la ajutorul psihologilor.

Am remarcat că una dintre mari diferențe între discursul femeilor și cel al bărbaților în timpul consultațiilor este că noi, femeile, când vorbim despre persoana noastră, nu vorbim doar despre noi, ci și despre ceilalți, iar acești „ceilalți” constituie cauza bucuriilor și a necazurilor noastre; cu alte cuvinte, nu ne simțim responsabile de acțiunile noastre și de felul în care se aranjează

lucrurile în jurul nostru. La rândul lor, majoritatea bărbaților își concentrează atenția pe reușită, pe obiectivele lor și pe dificultățile pe care trebuie să le depășească.

Această primă și mare diferență are legătură cu o a doua trăsătură tipic feminină și cu o a doua mare diferență: ne plângem mult și în mai mare măsură decât bărbații. La noi, mereu există un „dar”, un „ceva”, o exclamație care arată că lucrurile nu s-au petrecut cum am fi vrut.

Aceste două observații – fericirea sau nefericirea feminine sunt provocate de terți, iar lamentațiile, provocate de faptul că nimic nu este aşa cum ne-am imaginat – m-au făcut să analizez universul masculin și pe cel feminin din Chile. Timp de trei ani am făcut o anchetă care a avut ca respondenți aproape patru mii de persoane cu vârste cuprinse între cinci și nouăzeci de ani, de sexe și niveluri socio-economice diferite; la sfârșitul studiului, am lărgit sfera de interes și asupra unor persoane de religii diferite. Tot ceea ce prezint în această carte este rezultatul observațiilor culese de-a lungul experienței mele de clinician,

precum și al celor obținute în această anchetă pe care am încercat să o fac cât mai exhaustivă cu puțință. Ca referință, am plecat de la teoria lui Jung (*anima-animus*), de la viziunea lui John Gray și de la teoria Yin și Yang – opusele complementare din filozofia orientală –, pe care însă nu le-am menționat în mod explicit.

Studiul de față mi-a permis să identific o tendință a lumii contemporane: în zilele noastre, se crede și se transmite și generației tinere faptul că femeile suferă mai mult, că femeile sunt mai umilite și maltratațe. Acest lucru este adevărat în numeroase situații și în anumite realități sociale; cu toate acestea, o astfel de abordare nu justifică faptul că le transmitem copiilor noștri și generațiilor viitoare ideea că, pentru a supraviețui sau pentru a trăi fericiți, trebuie să ne pierdem feminitatea, să fim cât mai puțin femei. Această abordare face mult rău adolescenților despre care voi vorbi în partea a doua a cărții de față. De altfel, această idee circulă deja de prea mult timp în inconștiul nostru colectiv cu toate consecințele negative care rezultă din ea.

Pe de altă parte, întâlnim paradigma potrivit căreia bărbații și femeile sunt egali. Or, considerând că cineva este egal cu mine, sunt predispusă să cred că această persoană acționează ca mine, gândește și simte asemenea mie. Și, dacă acționez înțînd cont de această idee, generez neînțelegerile pe care le întâlnim și le trăim zilnic, deoarece, în realitate, nimeni nu va acționa ca mine, cu atât mai puțin o persoană de sex opus. Nu este adevarat că bărbații și femeile sunt egali; în realitate, suntem complet diferiți. Sper să pot demonstra acest lucru în cartea de față și să pun în valoare diferențele care există între noi, mai degrabă decât să susțin „implacabila” egalitate ce duce adesea la concurență.

Egalitatea nu este același lucru cu *echitatea*. Avem drepturi care ne fac să fim egali și, prin urmare, să avem dreptul la aceleasi oportunități; dar, aşa cum am spus, acest lucru nu înseamnă că suntem egali în plan psihologic sau social. Fiecare oferă societății și semenilor săi lucruri diferite, la fel de importante și de necesare pentru formarea

unei familii, a unei identități sau a unei societăți armonioase.

Pe întreg cuprinsul acestei cărți, atunci când voi vorbi despre bărbați și femei, o voi face referindu-mă la ceea ce noi toți avem deopotrivă masculin și feminin în noi. Mie, ca femeie, ar trebui să-mi fie mai ușor să dobândesc competențe feminine, dar viața nu m-a ajutat să mi le însușesc, și acest lucru este valabil în multe cazuri și va continua să fie atâtă vreme cât nu vom găsi răgaz să identificăm aceste aspecte și să ne gândim la ele. Important este să descoperim ce trăsături masculine și feminine am dezvoltat noi, voi, eu, dar și cum putem echilibra și completa aceste două laturi, astfel încât să putem dobândi o stabilitate psihologică deplină și, implicit, să atingem armonia necesară pentru a ne putea dezvolta în voie, în deplin respect față de noi însine și față de cei dragi.

Am început această introducere referindu-mă la femeile care se plâng mai mult decât bărbații că suferă. Este o idee care ne domină discursurile și pe care ne-o transmitem atunci când noi, femeile,

vorbim despre sine. Spre exemplu, despre ciclul menstrual vorbim de parcă ar fi o boală; afirmăm că, înainte cu o săptămână de a fi „bolnave”, suntem „irascibile”. Iată deci irosită o jumătate de lună, ceea ce echivalează, în mare, cu jumătate din existența noastră. Ce făptură sănătoasă la minte ar dori să semene cu această ființă umană care suferă jumătate din viața sa?

Noi, femeile adulte, transmitem noilor generații, copiilor noștri, fie ei băieți sau fete – atât prin discurs, cât și prin comportament –, faptul că a fi femeie este o problemă. Evident, am reușit să integrăm această axiomă și în viața de cuplu. Din acest motiv, și din altele pe care le voi aborda în cartea de față, sunt convinsă de necesitatea de a reevalua astăzi ceea ce este feminin, de a ne extasia în fața feminității atât la nivel social, cât și la serviciu, în educație, în familie sau în viața intimă și de a revizui astfel propria noastră istorie plecând de la reușitele care, aşa cum vom vedea, țin mai degrabă de o viziune masculină.

Acest lucru presupune o reevaluare mai profundă a vieții, care trebuie privită ca o ucenicie

cotidiană, și nu doar prin prisma rezultatelor sau a obiectivelor atinse. În acest scop, voi descrie, capitol după capitol, concluziile și drumul parcurs pentru redescoperirea personală, cu cele două laturi ale sale, masculină și feminină, și voi începe cu ale mele, atât în munca mea de psiholog, cât și în postura de femeie implicată cultural și social.

Capitolul 1

Foliculul și spermatozoidul: originea tuturor diferențelor

Încă de la începutul investigației mele, am împărțit echipa de lucru în patru mari grupe. Prima era compusă din fetițe și băieței de la cinci la unsprezece ani; cea de-a doua, din adolescenți de la doisprezece la opt-sprezece ani; a treia, din bărbați și femei de la douăzeci la cincizeci de ani, iar cea de-a patra era formată din bărbați și femei în vârstă de peste cincizeci de ani. Toate aceste grupe au participat la ateliere, la cursuri și prelegeri timp de trei ani.

La început, am lucrat asupra a ceea ce psihanalistii numesc inconștientul colectiv. Am lucrat în primul rând cu asocieri libere ale unor cuvinte ca

folicul, ovul, uter, spermatozoid, dat fiind faptul că nu toți respondenții erau familiarizați cu sensul unor cuvinte prea tehnice, precum „folicul”. Obiectivul nostru a fost acela de a permite realizarea de asocieri cu tot ceea ce le putea trece prin minte.

În timp ce făceam aceste asocieri, am identificat o infinitate de termeni care au putut da naștere unui „arhetip”, în măsura în care acesta constituie esența a tot ceea ce definim prin raportare la biologic, la feminin și masculin; „arhetipul” face parte din inconștientul nostru colectiv și din ceea ce am înțeles noi că înseamnă feminin și masculin.

Așa cum am mai spus, la acest studiu au participat patru mii de persoane repartizate în grupele menționate anterior. În ciuda diferențelor socio-economice și culturale dintre respondenți, acest eșantion a fost sursa unor similitudini surprinzătoare. Este interesant de subliniat faptul că majoritatea bărbaților și a femeilor (precum și majoritatea băieților și a fetelor) au înțeles la fel termenii propuși. Vă voi prezenta mai jos

asocierile cele mai frecvente oferite de aceștia. (Fiind femeie, îmi voi permite să încep cu *folicul* sau *ovul*).

Asocieri pentru *ovul* sau *folicul*: singur, așteptare, primire, viață, emoție, menstruație, durere, răbdare, noncompetitiv, sex, dragoste, lent, receptiv, maternitate, femeie, fertilitate, limite, rezistență în fața vicisitudinilor vieții, ou, păstrare, a reține sau a păstra, grijă.

Asocieri pentru *spermatozoid*: rapid, mult, concurență, scop, reușite, cucerire, viteză, provocare, sex, viață scurtă, egoist, singurul lucru care contează pentru ei este de a-și atinge scopul, sunt utili în măsura în care părăsesc sursa, viață, dragoste, devotament, complement, tehnic, eliberare, sunt eliberați, producție.

Analiza termenilor menționați în aceste asocieri ne permite să obținem concluzii asupra modului în care biologicul se intersectează cu psihologicul și să remarcăm primele diferențe între